

STRATEGI
PROCESS
PLAN

► **POLICY**
RIKTLINJE
RUTIN

VOLONTÄRPOLICY

VOLONTÄRPOLICY

Denna policy är framtagen för Rädda Barnens volontärer och är en sammanfattad version av Etiska riktlinjer för ideellt arbete, Policy för trygg och säker verksamhet för barn och Policy skydd mot sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande. Alla som önskar kan läsa dessa styrdokument i sin helhet på vår hemsida.

Till skillnad från volontärer ska förtroendevalda skriva under samtliga tre ovanstående styrdokument i sin helhet.

Inledning

Att arbeta för Rädda Barnen, avlönat eller ideellt, i Sverige eller i ett annat land, innebär ett särskilt ansvar för att värna om mänskliga rättigheter i allmänhet och om barnets rättigheter i synnerhet. Rädda Barnens värdegrund utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och bygger på övertygelsen;

- att alla människor har lika värde
- att barn har särskilda rättigheter
- att alla har ett ansvar.

Rädda Barnen ska vara en trygg och säker organisation för barn. Vi har nolltolerans mot alla former av diskriminering, kränkningar, våld, sexuella övergrepp och utnyttjande av barn samt mot sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande av vuxna. Vi accepterar inget beteende som bryter mot *Policy för trygg och säker verksamhet för barn* samt *Policy skydd mot sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande*.

Vår grundsyn är att:

- ett barn är varje människa under 18 år,
- alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter,
- alla barn har rätt till frihet från all form av skada, diskriminering, kränkningar, våld, sexuella övergrepp och utnyttjande,
- Rädda Barnen verkar för att säkerställa att barn känner till sin rätt att vara fria från skada, diskriminering, kränkningar, våld, sexuella övergrepp och utnyttjande och vi ska informera dem om den rättigheten,
- Rädda Barnen har en skyldighet att se till att alla som arbetar för, på uppdrag av eller i samverkan med Rädda Barnen Sverige tillämpar bästa möjliga praxis när det gäller beteende mot barn i enlighet med *Policy för trygg och säker verksamhet för barn*.

Vägledande principer

Rädda Barnens *Etiska riktlinjer för ideellt arbete* består av åtta vägledande principer:

1. Att tydligt ta ställning för barnets rättigheter

Vi ska vara modiga när vi kämpar för barnets rättigheter och för barnets talan. Barnets rättigheter ska respekteras fullt ut och i alla sammanhang. Tydliga ställningstaganden förpliktigar och kan innebära att vi utsätter oss för kritik och motstånd.

2. Att värna barns och vuxnas rätt till integritet, samt möta dem med respekt, vänlighet och ödmjukhet

Det är viktigt att vi i vårt arbete bidrar till ett öppet, tillitsfullt klimat som präglas av respekt för individen. Inom Rädda Barnen tolererar vi inte diskriminering av något slag. Vi värnar om allas rättigheter, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

3. Att följa Rädda Barnens stadgar, Barnrättsagendan, riktlinjer och policyer

För den som får ett uppdrag av Rädda Barnen inom en lokalförening, ett distrikt eller i Rädda Barnens riksförbund är det viktigt att känna till, ha tillgång till och följa grundläggande dokument.

4. Att följa Rädda Barnens värdegrund i samarbete med andra organisationer

I allt samarbete krävs en förmåga och vilja till kompromisser men det är samtidigt viktigt att ha klart för sig vad som går att kompromissa om och inte. Utgångspunkten är att vi ska värna om Rädda Barnens värdegrund som den uttrycks i stadgar och styrdokument. Varje samarbete är unikt och det krävs förtroendenhet med den egna verksamheten och en medvetenhet om vad Rädda Barnen vill uppnå med ett samarbete med andra organisationer. Vi inleder endast samarbeten med organisationer vars värdegrund och verksamhet harmoniserar med vår egen.

5. Att värna god förvaltning

Rädda Barnens resurser kommer från givare och allmänna medel. Rädda Barnens huvuduppgift är att ge utsatta barn maximal tillgång till sina rättigheter. Vi ska använda våra medel till det arbetet och miniminera kostnader för administration och kringkostnader.

Pengar ska hanteras på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Grundläggande för Rädda Barnen är att vi inte accepterar någon form av korruption, mutor eller partiskhet.

Tydliga regler, administrativa rutiner och transparenta beslutsprocesser ska ligga till grund för vårt agerande.

7. Att bidra till att skapa ett gott arbetsklimat och öppna beslutsprocesser

Ideellt arbete bygger på ett personligt engagemang. Ett öppet välkomnande klimat och ett demokratiskt arbetssätt bidrar både till att stärka organisationen och till att fler människor vill engagera sig i vår verksamhet. Grundläggande för Rädda Barnen är att vi inte använder vår position för egen vinning.

8. Att värna om Rädda Barnens goda namn och rykte

Rädda Barnen är en demokratisk folkrörelse med många medlemmar, aktiva och givare som ger god förankring i det svenska samhället. Vår främsta tillgång är vårt förtroendekapital. Det är helt avgörande för organisationen att vi förvaltar det på bästa sätt. Vi ska säkerställa att vår verksamhet är trygg och säker för de barn som omfattas av den. Vi ska vara lojala mot Rädda Barnen och vid misstanke om brott som sker i verksamheten ska vi anmäla det till polisen.

Trygg och säker verksamhet för barn

Enligt *Policy för trygg och säker verksamhet för barn* ska varje barn i vår verksamhet skyddas mot alla former av avsiktlig eller oavsiktlig skada, diskriminering, kränkningar, våld, sexuella övergrepp och utnyttjande. Barnets rättigheter är av primär betydelse.

Vårt löfte och ansvar

Enligt *Policy för trygg och säker verksamhet för barn* ska vi vara medvetna, förebygga, agera och rapportera när ett barn far eller riskerar att fara illa i vår verksamhet.

Vara medvetna, vi ska:

- underteckna denna volontärpolicy innan vi startar ett uppdrag för att visa att vi tagit del av och förstått innebörden av policyn och att vi kommer agera enligt den.
- dela den grundsyn och följa de skyldigheter som Rädda Barnen har definierat.
- känna till vart vi ska vända oss vid misstankar om att barn far illa i vår verksamhet, eller vid avvikelser från denna policy.

Förebygga, vi ska:

- genomföra Rädda Barnens utbildning i Tryggare Tillsammans,
- visa upp utdrag ur Polisens belastningsregister: För arbete med barn i annan verksamhet,
- ta del av riskbedömningen för verksamhet vi deltar i,
- i direkt kontakt med barn försäkra oss om att kontakten alltid sker på ett öppet sätt, så att minst en annan vuxen kan se eller höra oss. Vi ska inte arbeta ensamma med barn, varken fysiskt eller digitalt, om det inte är nödvändigt och i förväg godkänt av ansvarig chef eller ordförande. Detta gäller också i samband med resor. Vid arbete med barn i digital miljö kan ensamarbete ske om riskbedömning finns och är godkänd av ansvarig för Child Safeguarding,
- följa de policy, rutiner och riktlinjer som gäller vid fotografering och videofilmning av barn, såsom att säkerställa att medgivande har getts av barnet samt vårdnadshavare och att bilderna är tagna med respekt,
- säkerställa att det vid arbete med barn på digitala plattformar inte delas material eller data som kan göra att ett barn kan identifieras, direkt eller indirekt. Detta inkluderar exempelvis skärmdumpar, användarnamn, innehåll i chatthistorik samt digitala bilder och filer som kan innehålla metadata.

Vi som ansvarar för och/eller leder en verksamhet med Rädda Barnen ska:

- göra en riskbedömning för att identifiera, minimera, åtgärda och om möjligt undvika situationer och beteenden som kan utsätta barn för risker.
- utifrån riskbedömningen, organisera arbetet och platsen för aktiviteten på ett sådant sätt att det minimerar risken att barn utsätts för skada, diskriminering, kränkningar, våld, sexuella övergrepp, utnyttjande eller på annat sätt kränker deras rättigheter.
- justera befintlig riskbedömning utifrån åtgärder och lärdomar om det sker en risk eller incident.
- se till att alla barn i våra verksamheter och deras vårdnadshavare känner till och förstår innebörden av den här policyn. De ska bli informerade och känna till hur avvikelser från policyn ska rapporteras och att rapporteringsvägarna är tillgängliga även för dem.
- stärka barn och deras familjer/vårdnadshavare om vilka rättigheter de har, vad som är acceptabelt och oacceptabelt, vad de kan förvänta sig av samarbetet med Rädda Barnen.
- främja en miljö som präglas av öppenhet i frågor om barns utsatthet vad gäller diskriminering, kränkningar, våld, sexuella övergrepp och utnyttjande av barn, och att frågor eller synpunkter kan tas upp och diskuteras tryggt och respektfullt.

Agera, vi ska:

- skydda barn från all form av skada, diskriminering, kränkningar, våld, sexuella övergrepp och utnyttjande,
- behandla alla barn med respekt, som individer och utan diskriminering,
- respektera varje barns integritet och aldrig kränka barnets fysiska och/eller psykiska hälsa,
- respektera barns åsikter och ge dem utrymme att uttrycka dem, anpassat utifrån barnets ålder och mognad,
- alltid agera rättvist och aldrig gynna eller missgynna enskilda barn,
- inte utsätta barn för situationer de inte förstår eller kan samtycka till,
- aldrig kränka, skuldbelägga eller på annat sätt utsätta barn för psykiska övergrepp,
- upprätthålla professionella och respektfulla relationer samt undvika olämpligt beteende eller kontakt,
- hålla tydlig gräns mellan privatliv och roll i organisationen,
- aldrig inleda relationer eller sexuell kontakt med barn under 18 år,
- endast hjälpa barn med personliga behov när barnet inte klarar det själv,
- aldrig låta barn eller vuxna deltagare från våra verksamheter bo eller sova hemma hos oss, inte heller sova i samma säng eller rum som barn i våra verksamheter,
- inte uppmuntra eller delta i olagligt beteende hos ett barn,
- agera enligt rutiner vid misstanke om att barn far illa och samarbeta i utredningar.

Skydd mot sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande av vuxna

Enligt *Policy skydd mot sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande* har Rädda Barnen nolltolerans mot sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande av vuxna. En trygg verksamhet innebär att alla representanter för Rädda Barnen måste vara uppmärksamma på hur vi arbetar, den potentiella påverkan av vår närvaro och hur vi utför vår verksamhet.

Representanter för Rädda Barnen får aldrig:

- begå sexuella övergrepp eller sexuellt utnyttja någon annan,
- inleda eller ha sexuella relationer med personer i utsatta grupper när det finns maktobalans och koppling till uppdraget,
- inleda eller ha sexuella relationer med personer som tar emot direkt eller indirekt stöd från Rädda Barnen (inklusive föräldrar eller vårdgivare till barn i verksamheten),
- köpa sexuella tjänster,
- antyda, föreslå, begära och/eller kräva sexuella tjänster från personer vi kommer i kontakt med genom uppdraget,
- stödja eller delta i någon form av sexuellt utnyttjande eller kränkande aktiviteter, inklusive människohandel, eller sexuella eller utnyttjande relationer med människor som utsatts för trafficking,
- undvika att rapportera misstankar, oro eller anklagelser om sexuellt utnyttjande eller övergrepp.

Rapportera

Vi ska utan dröjsmål rapportera misstankar om att ett barn har utsatts för någon form av avsiktlig eller oavsiktlig skada, kränkning, våld, sexuellt övergrepp eller utnyttjande, i enlighet med Rädda Barnens rapporteringsrutiner. Detsamma gäller misstanke om sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande av vuxna. All risk- och incidentrapportering ska göras skyndsamt och inom 24 timmar.

Incidentrapportering ska göras:

- När någon bryter mot denna policy.
- När vi uppmärksammar eller misstänker att ett barn har farit illa i Rädda Barnens verksamhet.
- När ett barn själv berättar att hen har farit illa i Rädda Barnens verksamhet.
- När någon anmäler till oss att ett barn har utsatts för skada eller farit illa i vår verksamhet.
- Vid incident eller misstanke om sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande.

En riskrapport ska göras:

- När risker eller brister i verksamheten upptäcks, även om ingen har kommit till skada.
- När en händelse eller situation uppmärksammas som hade kunnat leda till att någon skadades, även om policyn har följts.

Du kan rapportera incidenter och risker på tre olika sätt:

- via direktkontakt med ordförande
- via den digitala rapporteringskanalen <https://rapportera.rb.se>
- via incident- och riskrapporteringsformulär som e-postas till rapportera@rb.se

Orosanmälan och polisanmälan

Om vi får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa ska vi på Rädda Barnen alltid anmäla vår oro till Socialtjänsten i den kommun där barnet bor. Det är ett beslut vi har fattat för att säkerställa att varje barn vi möter har rätt till trygghet och skydd.

Misstanke om brott där barn far illa ska anmälas till polismyndighet, om det inte innebär ytterligare risk för barnet. Misstanke om sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande av vuxna ska anmälas till polismyndighet. Det är viktigt att ta stöd av ordförande vid en polisanmälan. Gällande misstanke om brott i den digitala miljön ska händelsen även rapporteras genom den digitala plattformens egna verktyg. Oros- och/eller polisanmälan ska göras vid oro eller misstanke om att barn far illa även om brottet inte har begåtts i samband med Rädda Barnens egen verksamhet. Känner du dig det minsta osäker på hur du ska agera ska du kontakta din regionala rådgivare för trygg och säker verksamhet för stöd. Kontakta gärna din ordförande för vägledning.

Vad händer sen?

Rädda Barnen hanterar alla rapporteringar enligt fastställda rutiner. Ärenden behandlas professionellt och konfidentiellt av ett begränsat antal behöriga personer. All rapportering i förtroende kommer att behandlas utifrån det som är bäst för barnet, oavsett utfallet av utredningen. All information som rör en misstanke om sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande av vuxen ska behandlas med strikt konfidentialitet och inte delas med någon annan part än de som är en del av rapporteringskanalen.

Att bryta mot volontärpolicyn

Volontärer som bryter mot denna policy kan komma att fråntas sitt medlemskap. I de eventuella fall då någon inom organisationen misstänks för brott kommer Rädda Barnen att vända sig till relevanta myndigheter.

Förbindelse att följa Rädda Barnens volontärpolicy

Jag har härmed läst och förstått *Rädda Barnens volontärpolicy*.

Rädda Barnens volontärpolicy innehåller vägledande principer för Rädda Barnens volontärer. Att göra insatser för Rädda Barnen, i Sverige eller i ett annat land, innebär ett särskilt ansvar att värna om mänskliga rättigheter i allmänhet och om barnets rättigheter i synnerhet.

Rädda Barnens volontärpolicy har skapats för att ge trygghet både för barn som vi arbetar med, för volontärer och för organisationen. Policyn är gemensam för alla volontärer hos Rädda Barnen och ger en vägledning om hur såväl organisationen som volontärer ska förhålla sig i olika situationer.

Policyn ska bidra till att förstärka förtroendet för Rädda Barnen som en trovärdig aktör för barnets rättigheter.

Jag åtar mig att följa policyn och förstår att allvarliga brott mot policyn kan vara ett skäl för Rädda Barnen utesluta mig som medlem.

Jag förstår att vissa ageranden som bryter mot *Rädda Barnens volontärpolicy* kan innebära straffrättslig påföljd.

Jag förbinder mig att visa upp utdrag ur belastningsregistret, såvitt sådan begäran om utlämnande av belastningsregistret juridiskt är tillåten, innan jag tillträder mitt volontäruppdrag.

_____ den _____
(ort) (datum)

_____ _____
(namnteckning) (namnförtydligande)

Namn på lokalförening, i vars verksamhet jag är engagerad

Förbindelsen ska efter undertecknande visas upp för ordföranden i den styrelse som ansvarar för verksamheten eller för ansvarig person i aktuell verksamhet. Den enskilda medlemmen ansvarar för att bevara det undertecknade dokumentet. Förbindelsen finns tillgänglig på hemsidan.